

Hoogaars voor oceaanreizen bij SRF

In *SdZ 2022.5* schreef Michiel Scholtes over de hoogaars die zijn neef Willem Scholtes had laten ontwerpen en die nu voor hem in aanbouw is bij Scheepsreparatie Friesland (SRF). Bij 22 meter lengte over de stevens is het een gigantisch schip. We gingen naar Harlingen om de vorderingen te bekijken.

Door: Wim de Bruijn

Een ontwerpproces is tijdrovend, maar ook erg boeiend omdat je er zoveel mogelijk ervaringen van eerdere schepen in wilt laten verwerken. Olivier van Meer maakte, in overleg met opdrachtgever Willem Scholtes, het ontwerp. Vervolgens werd een snijpakket besteld en kon SRF beginnen met het opbouwen van het casco. Het eerste spant werd door de vrouw van Willem aan de kielbalk gelast. Dat was begin maart van dit jaar, maar inmiddels staat er al een gigantisch, bijna af casco in een van de vele loodsen van SRF. Opvallend is de bulbstevens voor wat minder weerstand. Deze bulb biedt ook de mogelijkheid om er een boegschroef in te verwerken. Het denkproces bij een nieuw ontwerp gaat altijd door, zelfs tijdens de bouw. Inmiddels is de indeling in het voorschip aangepast (t.o.v. het plan op de rechterpagina) zodat daar nu een vierpersoons hut is gekomen. Overigens is er voldoende ruimte voor 14 mensen aan boord, die ook allemaal een eigen slaapplek hebben.

AFMETINGEN

Lengte over alles	28,40 m
Lengte romp	22,10 m
Lengte waterlijn	17,17 m
Breedte	7,20 m
Diepgang	1,85 m
Waterverplaatsing	76,50 m ³
Doorvaarthoogte	25,80 m
Grootzeil	143,00 m ²
Fok	66,40 m ²
Kluiver	67,50 m ²
Code zero	166,00 m ²

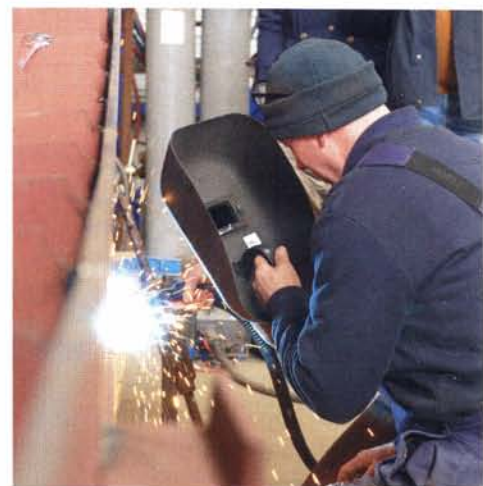
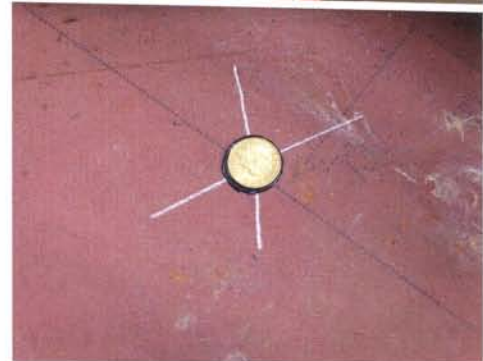
Discussie

Na de publicatie midden vorig jaar in de Spiegel is er een discussie op gang gekomen tussen hoogaarskenners die het een prachtige hoogaars vinden en "technocraten" die het om bepaalde redenen geen hoogaars vinden. Toch is het ontwerp van Olivier van Meer voortdurend getest aan de eisen van de criteria van de SSRP. In die eisen is een marge van 20 procent ingebouwd, zodat een ontwerper voldoende speelruimte heeft voor aanpassingen, terwijl het jacht dan toch ingeschreven kan worden en wel in de nieuwe categorie E van het Stamboek. Staat die E voor Excentriek?

Willem Scholtes geniet van deze discussie. Het staat hem volledig vrij om een jacht te laten ontwerpen naar de lijnen van een hoogaars. Die lijnen zijn conform de lijnen van de hoogaarzen die momenteel (nog) rondvaren. Er is voor de visserij, naar mijn weten, nog nooit een hoogaars gebouwd langer dan 15 meter. De langste jachthoogaars was de 18,30 m lange *Thistle*, eigendom van de Royal Yacht Club de Belgique in Antwerpen.

Zeewaardig

Zeeuwse vissers voeren met hun hoogaarzen vooral in oost-west richting op de Wester- en Oosterschelde. Met afgaand tij en harde westelijke wind liepen er korte, hoge golven, vandaar de sterk vallende, lange voorstevensbalk om het buiswater zoveel mogelijk buiten te houden. Dus als je op zee en zelfs op de oceanen wilt zeilen dan is de hoogaars, buiten de schokker, het enige type platbodem dat voor dat type water geschikt

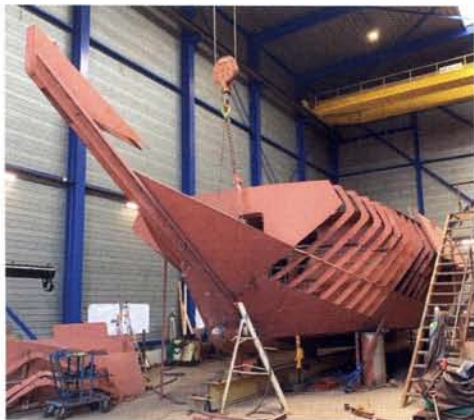
linksboven: Het casco van de 22 m hoogaars in aanbouw bij SRF, zoals het er eind juli in de hal stond

boven: Schipper Willem Scholtes

midden: Bij de kiellegging werd een gouden tientje gelegd op de plaats waar de mast moet komen

onder: Start van de bouw, het eerste spant wordt aan de kielbalk gelast (foto: Gerard ten Cate)

is. Als ik de tekeningen bekijk, dan zie ik – en met mij vele anderen – duidelijk de kenmerken van een hoogaars. Uiteindelijk werd de *Windroos* al in 1926 speciaal ontworpen en gebouwd om sneller te zijn dan de in 1913 gebouwde *Jetty*. Competitie is er altijd geweest. De *Nehalennia* heeft geen tegenstanders,

zeker omdat de eigenaar het liefst naar Groenland en andere koude streken wil gaan zeilen.

Bouw

De bouw van een nieuw schip volgen is fascinerend en tijdrovend, zeker als je er regelmatig bij wilt zijn. Willem Scholtes wordt, met zijn achtergrond als stuurman GHV, na elk bezoek steeds enthousiaster en droomt over grote reizen over zee. Hij weet waarover hij het heeft, want hij zeilt zijn leven lang, behalve op hoogaarden, ook rond Engeland, Schotland en Ierland met zijn stoere houten loodskotter *Alpha*, die hij momenteel aan het restaureren is in Engeland, omdat de huid vervangen moest worden. Maar daarover later meer in een restauratieartikel.

links: Halverwege de bouw, de spanten en schotten staan, evenals stevens, het vlak en enkele huidplaten

linksonder: Neef Michiel kijkt vanaf het achterdek hoe het uitzicht van de schipper straks zal zijn als het jacht klaar is. Let op de verhoudingen!

rechts: Een bulbstevan verwacht je niet op een platbodem, maar het scheelt in de weerstand en er is ruimte voor de boegschroef

onder: Het algemeen plan van de *Nehalennia*. De lijnen van een hoogaars zijn duidelijk herkenbaar

De hoogaars gaat de naam *Nehalennia* krijgen, naar de Romeinse godin. De schippers in de oudheid beloofden haar een altaarsteen als zij veilig zouden terugkeren na een overtocht naar Engeland vanuit thuishaven Colijnsplaat. Er werden liefst 350 altaarstenen op de bodem van de Oosterschelde gevonden! We blijven de bouw graag volgen, want het is uniek wat hier gebeurt.

